

KYTS 6.2 YADUBHAU VIMUCHYAATITHYAM - KRISHNA YAJURVEDA TAITTIRIYA SAMHITA PATHA

kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya saṃhitāyāṃ ṣaṣṭhakāṇḍē dvitīyaḥ praśnaḥ –
sōmamantrabrāhmaṇanirūpaṇaṃ

ō-nnamaḥ paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namaḥ,
śrī gurubhyō namaḥ □ haṛiḥ ōm □

yaduḅhau vimuchyā-”tīthya-ṅṛḥṇīyā-dyajñaṃ vichChīndyā-dyaduḅbhāva-vimuchya
yathā-’nāgatāyā-”tīthya-ṅkriyatē tāḍṛgēva ta-dvimuktō-’nyō-’naḍvā-nbhavaṭya
vimuktō-’nyō-’thā-”tīthya-ṅṛḥṇāti yajñasya santātyai patnyaṇvārābhatē patnī hi
pārīṇahyaṣyēśē patnīyai vānūmata-ṇnirvápati yadvai patnī yajñasya karōṭi mithuna-
ntadathō patnīyā ēvai- [patnīyā ēva, ēṣa] 1

-ṣa yajñasyāṇvārābhōṃ ’nāvachChittyai yāvā-dbhīrvai rājā-’nucharairāgachChāti
sarvēbhyō vai tēbhyā ātīthya-ṅkriyatē Chandāgṃsi khalu vai sōmāsyā rājñō-
’nucharāṇyagnē-rātīthyamāsi viṣṇávē tvētyāha gāyatriyā ēvaitēnā karōṭi sōmāsyā-
”tīthyamāsi viṣṇávē tvētyāha triṣṭubhá ēvaitēnā karōṭyatīthērātīthyamāsi viṣṇávē
tvētyāha jagātyā [jagātyai, ēvaitēnā] 2

ēvaitēnā karōtyagnayē tvā rāyaspōṣadāvnē viṣṇávē tvētyāhānuṣṭubhá ēvaitēnā
karōṭi śyēnāyā tvā sōmābhṛtē viṣṇávē tvētyāha gāyatriyā ēvaitēnā karōṭi pañcha kṛtvō
ḡṛḥṇāti pañchākṣarā paṅktiḥ pāṅktō yajñō yajñamēvāvā rundhē brahmavādinō vadantī
kasmā-thsaṭyā-dgāyatriyā úbhayatā ātīthyasyā kriyatā iti yadēvā-’da-ssōmāmā-
[yadēvā-’da-ssōmāmā, āhāra-ttasmā-] 3

-’hāra-ttasmā-dgāyatriyā úbhayatā ātīthyasyā kriyatē purastāchchō pariṣṭāchcha śirō
vā ēta-dyajñasya yadātīthya-ṇnavākapālah purōḍāśō bhavati tasmāṇnavadhā śirō
viṣyūta-ṇnavākapālah purōḍāśō bhavati tē trayāstrikapālāstrivṛtā stōmēna
sammitāstējāstrivṛ-ttējā ēva yajñasyā śīṛṣa-ndādhāti navākapālah purōḍāśō bhavati tē
trayāstrikapālāstrivṛtā prāṇēna sammitāstrivṛdvai [] 4

prāṇa-strivṛtāmēva prāṇamābhipūrvam yajñasyā śīṛṣa-ndādhāti prajāpātērvā ētāni
pakṣmāṇi yadāsvavālā aikṣavī tīraśchī yadāsvāvālah prastarō bhavātyaikṣavī tīraśchī
prajāpātērvā tachchakṣu-ssambhāratī dēvā vai yā āhūtīrajūhavustā asūrā

niṣkāvāmāda-ntē dēvāḥ kārṣmaryāmapaśyan karmaṇyo vai karmaīnēna kurvītēti tē
kārṣmaryamayā-nparīdhī- [-nparīdhīn, akurvata tairvai] 5

-nākurvata tairvai tē rakṣāgsyapāghnata ya-tkārṣmaryamayāḥ parīdhayō bhavānti
rakṣāsāmapāhatyai sagg spāśayati rakṣāsāmanānva-vachārāya na purastā-tparī
dadhātyādītyō hyēvōdya-npurastā-drakṣāgsyapāhantīyūrdhvē samidhāvā
dādhātyuparīṣṭādēva rakṣāgsyapā hanti yajūṣā-‘nyā-ntūṣṇīmanyā-mmīthunātvāya dvē
ā dādhati dvīpā-dyajāmānaḥ pratiṣṭhityai brahmavādinō vada- [vadanti, agniścha vā] 6

-ntyagniścha vā ētau sōmāscha kathā sōmāyā-“tīthya-nkriyatē nāgnaya itī
yadaḥnāvāgni-mmāthītvā praḥarāti tēnāivāgnayā ātīthya-nkriyatē ‘thō khalvāhuragni-
ssarvā dēvatā itī yaddhāvīrāsadyāgni-mmanthāti havyāyāivā-“sānnāya sarvā dēvatā
janayati □ 7 □

**(patniyā ēva - jagātyā - ā - trivrdvai - parīdhīn - vādantye -
kachatvārigmśachcha) (a. 1)**

dēvāsurā-ssamyāttā āsa-ntē dēvā mīthō vipriyā āsa-ntē-‘(1)nyō-‘nyasmai
jyaiṣṭhyāyātiṣṭhamānāḥ pañchadhā vyākramannagnirvasūbhī-ssōmō ruḍrairindrō
maṛudbhī-rvarūṇa ādītyai-rbṛhaspati-rviśvāirdēvaistē ‘manyāntāsūrēbhyō vā ida-
mbhrātīvyēbhyō raddhyāmō yanmīthō vipriyā-ssmō yā nā imāḥ priyāstanuvastā-
ssamavādyāmahaī tābhya-ssa nir-ṛchChādyō [nir-ṛchChādyah, naḥ prathamō(1)-‘nyō]
8

nāḥ prathamō(1)-‘nyō-‘nyasmai druhyādīti tasmādya-ssatānūnaptriṇā-mprathamō
druhyāti sa ārtimārchChāti ya-ttānūnaptragm samavadyati bhrātīvyābhibhūtyai
bhavātyātmanā parā-‘syā bhrātīvyō bhavati pañcha kṛtvō-‘vadyati pañchadhā hi tē ta-
thsāmavādyantāthō pañchākṣarā pañktiḥ pāñktō yajñō yajñamēvāvā rundha āpatayē
tvā grhṇāmītyāha prāṇō vā [prāṇō vai, āpatih] 9

āpatih prāṇamēva prīṇāti parīpataya ityāha manō vai parīpatirmanā ēva prīṇāti
tanūnaptra ityāha tanuvō hi tē tā-ssāmavādyānta śakvaṛāyētyāha śaktyai hi tē tā-
ssāmavādyāntā śakma-nnōjīṣṭhāyētyāhaujīṣṭhagm hi tē ta dātmanā-
ssamavādyāntā-nādhṛṣṭa-masyanādhṛṣya-mityāhā-‘nādhṛṣṭag hyētadānādhṛṣya-
ndēvānā-mōja [dēvānā-mōjāḥ, ityāha] 10

ityāha dēvānāg hyētadōjō-‘bhiśastipā ānabhiśastēnyamityāhā-bhiśastipā hyētadā -
nabhiśastēnyamanū mē dīkṣā-ndīkṣāpāti-rmanyatāmityāha yathāyajurēvaita-dghṛtam
vai dēvā vajrā-nkṛtvā sōmāmaghna-nnantīkamīva khalu vā āsyaitachchārantī ya-
ttānūnaptrēṇā praḥarāntyagm śuragm śustē dēva sōmā-“ pyāyatā-mityāha ya- [-
mityāha yat, ēvāsyā-] 11

-dēvāsyā-puvāyatē yanmīyātē-tadēvāsyaitēnā-” pyāyayatyā tubhyaṁindrāḥ
pyāyatāmā tvamindrāya pyāyasvetyā-hōbhāvēvēndrā-ñcha sōma-ñchā-”pyāyayatyā
pyāyaya sakhīm-thsanyā mēdhayētyāhartvijō vā āsya sakhāyastā-nēvā-”pyāyayati
svasti tē dēva sōma sutyāmāsīyē- [sutyāmāsīya, ityāhā ”śiśā-] 12

-tyāhā ”śiśā-mēvaitāmā śāstē pra vā ētē-’smā-llōkāchchyāvante yē sōmāmā-
pyāyayāntya-ntarikṣadēvatyō hi sōma āpyāyita ēṣṭā rāyaḥ prēṣē bhagāyētyāḥa
dyāvāpṛthivībhyāmēva nāmaṣkṛtyāsmi-~ṁllōkē prati tiṣṭhanti dēvasurā-ssaṁyāttā
āsa-ntē dēvā bibhyātō-’gni-mprāvisā-ntasmādāhuragni-ssarvā dēvatā iti tē- [dēvatā iti
tē, agnimēva] 13

-’gnimēva varūtha-ñkṛtvā ’sūrāṇabhyābhava-ñnagnimīva khalu vā ēṣa pravīsatī yō-
’vāntaradīkṣāmupaitī bhrātṛvyābhibhūtyai bhavatyātmanā parā-’sya bhrātṛvyō
bhavatyātmanāmēva dīkṣayā pāti prajāmvāntaradīkṣayā santarā-mmēkhālāgṁ
samāyāchChatē prajā hyātmanō-’ntātarā taptavrātō bhavati madāntībhirmārjayatē
nirhyāgni-śśītēna vāyati samiddhyai yā tē agnē rudriyā tanūriyāḥa svayaivainā-
ddēvatāyā vratayati sayōñitvāya śāntyai □ 14 □

(yō - vā - ōjā - āḥa ya - dāsīyē - ti tē - ’gna - ēkādaśa cha) (a. 2)

tēṣāmasūrāṇā-ntīsrah purā āsa-ñnayasma-yyāvamā-’thā rajatā-’thā harīṇī tā dēvā jētu-
ñnāsāknava-ntā upasadaivājigīṣa-ntasmādāhuryaśchajvaṁ veda yaścha nōpasadā vai
māhāpura-ñjāyantīti ta iṣugṁ samaskurvātā- gñimanīkaḥṁ sōmagṁ śalyaṁ viṣṇu-
ntējāna-ntē-’bruvan ka imāmāsīsyātīti [] 15

rudra ityābruva-ñrudrō vai krūra-ssō-’syatviti sō-’bravī-dvarāṁ vṛṇā ahamēva pāsūnā-
madhīpatirasāñīti tasmā-drudrah pāsūnā-madhīpatīstāgṁ rudrō-’vāsṛjā-thsa tīsrah
purō bhittvaibhyō lōkēbhyō- ’sūrā-ñprāñūdātā yadūpasadā upasadyantē
bhrātṛvyaparāñutyai nānyāmāhūti-mpurastā-jjuhuyā-dyadānyāmāhūti-mpurastā-
jjuhuyā- [-jjuhuyāt, aṇyanmukhā-ñkuryā-] 16

-dānyanmukhā-ñkuryā-thsruvēṇā-’ghāramā ghārayati yajñasya prajñātyai
parāmatīkramyā juhōti parācha ēvaibhyō lōkēbhyō yajāmānō bhrātṛvyā-ñpra ṇūdātē
punāratyākramyōpasadā-ñjuhōti prañudyai vaibhyō lōkēbhyō bhrātṛvyāñjītvā
bhrātṛvyalōka-mābhyārōhati dēvā vai yāḥ prātarūpasadā upāsīdā-ñnahnastābhīrasūrā-
ñprāñūdantā yā-ssāyagṁ rātrīyai tābhīrya-thsāya-ñmprāta-rupasadā- [-rupasadāḥ,
upasadyantē] 17

upasadyantē ’hōrātrābhyāmēva ta-dyajāmānō bhrātṛvyā-ñpra ṇūdātē yāḥ prātaryājyā-
ssyustā-ssāya-ñpurō-’nuvākyāḥ kuryādayātayāmatvāya tīsra upasada upaitī trayā imē
lōkā imānēva lōkā-ñprīñāti ṣaṭ-thsa-ñmpādyantē ṣaḍvā ṛtavā ṛtūnēva prīñāti
dvādāsāhīnē sōma upaitī dvādāsā māsā-ssaṁvathsāra-ssāvanthsāramēva prīñāti
chatūrvigṁśati-ssa- [chatūrvigṁśati-ssam, pādyantē chatūrvigṁśati-] 18

-mpādyantē chatúrvigṃśati-rardhamāsā árdhamāsānēva pr̥ñātyārāgrā-
mavāntaradīkṣā-mupēyādyah kāmāyētā-‘smi-nmē lōkē-‘rdhúkagg syādityēkamagrē-
‘thā dvāvathā trīnathā chaṭurā ēṣā vā ārāgrā ‘vāntaradīkṣā ‘sminnēvāsmaī lōkē-
‘rdhúka-mbhavati paṛovārīyasī-mavāntaradīkṣā-mupēyādyah kāmāyētāmuṣmī-nmē
lōkē-‘rdhúkagg syāditi chaṭurō-‘grē ‘thā trīnathā dvāvathaikāmēṣā vai paṛovārīyasya-
vāntaradīkṣā ‘muṣmīnnēvāsmaī lōkē-‘rdhúka-mbhavati □ 19 □

**(aśiṣyātīti - juhuyāth - sāya-mprātaruṣada - śchatúrvigṃśati-ssam -
chaṭurō-‘grē - ṣoḍāśa cha) (a. 3)**

suvargaṃ vā ētē lōkaṃ yānti ya úpaśadā upayanti tēṣāṃ ya unayātē hīyāta ēva sa
nōdānēṣīti sūnnīyamiva yō vai svārthētāṃ yaṭāg śrāntō hīyāta uta sa niṣṭyāyā sāha
vāsati tasmā-thsākṛdunnīya nāpāramunnāyēta daḍdhnōnnāyētaivadvai pāsūnāgṃ
rūpagṃ rūpēṇaiva paśūnavā rundhē [] 20

yajñō dēvēbhyō nilāyata viṣṇū rūpa-ñkṛtvā sa pṛthivī-mprāvīśa-tta-ndēvā hastām-
thsagṃ rabhyaichCha-ntamindrā uparyuparyatyākramā-thsō-‘bravī-tkō mā-
‘yamuparyuparyatyākramī-dityaha-ndurgē hantētyathā kastvamityaha-
ndurgādāhartēti sō-‘bravī-ddurgē vai hantā-‘vōchathā varāhō-‘yaṃ vāmamōṣa- [-
~ṃvāmamōṣaḥ, sapṭānā] 21

-ssapṭānā-ñgirīṇā-mparastādvītaṃ vēdyamasūrāṇā-mbibharti ta-ñjāhi yadi durgē
hantā-‘sīti sa dārbhapuñjīlamu-dvṛhyā sapta girī-nbhīttvā tamāhaṇ-thsō-‘bravī-
ddurgādvā āhartāvōchathā ētamā harēti tamēbhyō yajña ēva yajñamā-‘hāṛadya-
ttadvītaṃ vēdyamasūrāṇā-mavīdantaṃ tadēkaṃ vēdyai vēdītvā-masūrāṇāṃ- [-
masūrāṇāṃ, vā iyamagrā] 22

--ṃvā iyamagrā āśī-dyāvādāsīnaḥ parāpaśyāti tāvā-ddēvānā-ntē dēvā
ābruvānnastvēva nō-‘syāmapīti kiyādvō dāsyāma itī yāvādiyagṃ sālāvṛkī triḥ
pārīkrāmāti tāvānō daṭtēti sa indrā-ssalāvṛkī rūpa-ñkṛtvēmā-ntri-ssarvataḥ
paryākramā-ttadīmāmāvīdantaṃ yadīmāmāvīdantaṃ ta-dvēdyai vēdītvagṃ [vēdītvam,
sā vā iyagṃ] 23

sā vā iyagṃ sarvajva vēdiriyāti śakṣyāmīti tvā āvamāyā yajantē trigṃśa-tpadāni
paśchā-ttiraśchī bhavati śatṛigṃśa-tprāchī chatúrvigṃśatiḥ purastā-ttiraśchī daśādaśa
sampādyantē daśākṣarā vīrāḍannāṃ vīrā-dvīrājaiṣvānnādyamavā rundhā uddhānti
yadēvāsyā amēddhya-ntadapā hantiyuddhānti tasmādōśādhayaḥ parā bhavanti baṛhi-
sstīṇāti tasmādōśādhayaḥ punarā bhāvāntyuttāra-mbaṛhiṣā uttarabaṛhi-sstīṇāti prajā
vai baṛhīryajāmāna uttara baṛhi ryajāmāna-mēvā-yājamānāduttāra-ñkarōti tasmā-
dyajāmānō ‘yājamānāduttārah □ 24 □

**(rundhē - vāmamōṣō - vēdītvamasūrāṇāṃ - ~ṃvēdītvam - bhāvanti -
pañchāvīgṃśatiścha) (a. 4)**

yadvā anīśānō bhāramāḍattē vi vai sa līśatē ya-ddvādāśa sāhnasyōpaśada-ssyustīstrō-
'hīnāśya yajñasya vilōma kriyēta tīśra ēva sāhnasyōpaśadō dvādāśāhīnāśya yajñasyā
savīryatvāyāthō salōma kriyatē vaṭhsasyaika-ssanō bhāgī hi sō-'thaikagg stanam
vrātamupaityathā dvāvathā trīnathā chaṭurā ētadvai [] 25

kṣurapāvī nāmā vrātam yēna pra jātā-nbhrātīvyā-nnudatē prati janīśyamāñānathō
kanīyasajīva bhūya upāiti chaṭurō-'grē stanān vrātamupaityathā trīnathā
dvāvathaikāmētadvai sūjaghāna-nnāmā vrāta-ntāpaśyagm̐ suvaṛgyāmathō praiva
jāyatē prajayā paśubhīryavāgū rājanyāśya vrāta-nkrūrēva vai yāvāgūḥ krūra īva [krūra
īva, rājanyō vajrāśya] 26

rājanyō vajrāśya rūpagm̐ samṛddhyā āmikṣā vaiśyāśya pākayajñasyā rūpa-mpuṣṭyai
payō brāhmaṇasya tējō vai brāhmaṇastējaḥ payastējāsajīva tējaḥ payā ātma-ndhattē
'thō payāsā vai garbhā vardhantē garbhā īva khalu vā ēśa ya-ddīkṣītō yadāśya payō
vrāta-mbhavātyātmānamēva ta-dvārdhayaṭī trivratō vai manūrāsī-ddvivratā asūrā
ēkāvratā [ēkāvratāḥ, dēvāḥ prātarmāddhyandīnē] 27

dēvāḥ prātarmāddhyandīnē sāya-nta-nmanōrvratamāsī-tpākayajñasyā rūpa-mpuṣṭyai
prātaśchā sāya-nchāsūrāñā-nnirmāddhya-nkṣudhō rūpa-ntataśtē parā-'bhava-
nmāddhyandīnē maddhyarātrē dēvānā-ntataśtē-'bhavan-thsuvaṛgam lōkamāyaṇ.
yadāśya māddhyandīnē maddhyarātrē vrāta-mbhavāti maddhyaṭō vā annēna bhuñjatē
maddhyaṭa ēva tadūrjā-ndhattē bhrātīvyābhibhūtyai bhavātyātmanā [bhavātyātmanā,
parā-'śya bhrātīvyō] 28

parā-'śya bhrātīvyō bhavāṭī garbhō vā ēśa ya-ddīkṣītō yōnī rdīkṣitavimītam ya-ddīkṣītō
dīkṣitavimīta-tpṛavasē-dyathā yōnērgarbhā-sskandāti tādr̥gēva tanna
prāvastavyāmātmanō gōpīthāyaīśa vai vyāghraḥ kúlagōpō yadaḡnistasmā-dya-
ddīkṣītaḥ pṛavasē-thsa ēnamīśvarō-'nūtthāya hantōrna prāvastavyāmātmanō guptyai
dakṣiṇata-śśāya ētadvai yajāmānasyā "yatānaggsva ēvā-"yatānē śayē
'gnimābhyāvṛtyā śayē dēvatā ēva yajñamābhyāvṛtyā śayē □ 29 □

(ētadvai-krūra īvai-kāvratā-ātmanā-yajāmānasya-trayōdaśa cha) (a. 5)

purōhaviṣi dēvayajānē yājayēdya-nkāmāyētōpaīnamuttārō yajñō nāmēdaḥhi sūvaṛgam
lōka-ñjāyēdityētadvai purōhāvirdēvayajānam yasya hōtā prātaranuvāka -mānubruva-
nnaḡnimāpa ādītyamaḥhi vīpaśyatyupaīnamuttārō yajñō nāmatyaḥhi sūvaṛgam lōka-
ñjāyatyāptē dēvayajānē yājayē-dbhrātīvyavanta-mpanthām vā-'dhispaśayē-tkartam
vā yāvānnāśē yāṭavai [] 30

na rathāyaītvā āpta-ndēvayajānamāpnōtyēva bhrātīvyā-nnainā-mbhrātīvyā
āpnōtyēkōnnatē dēvayajānē yājayē-tpāśukāma-mēkōnnatādvai dēvayajānādaḡgīrasaḥ
paśūnāśrjantāntarā sādōhavirdhānē unnātagg syādētadvā ēkōnnata-ndēvayajāna-
mpaśūmānēva bhavāṭī tryūnnatē dēvayajānē yājayē-thsuvaṛgakāma-ntryūnnatādvai

dēvayajānādaṅgīrasa-ssuṣṛgaṃ lōkamāya-nnantaṛā "hāvānīyā-ñcha havīrdhānā-ñchō- [havīrdhānā-ñcha, ṽnnaṭagg syādantaṛā] 31

-nnaṭagg syādantaṛā havīrdhānā-ñcha sadāsčhāntaṛā sadāsčha gārhapatya-ñchaitadvai tryunnata-ndēvayajānagṃ suṣṛgamēva lōkamēti pratiṣṭhitē dēvayajānē yājayē-tpratiṣṭhākāmamētadvai pratiṣṭhita-ndēvayajānagṃ ya-thsṛvatā-ssama-mpratyēva tiṣṭhaṭi yatrānyā ānyā ośadhayō vyatiṣaktā-ssyusta-dyājayē-tpraśukāmamētadvai pāsūnāgṃ rūpagṃ rūpēṇajivāsmāi paśū- [paśūn, avā rundhē] 32

-navā rundhē paśūmānēva bhavati nir-ṛtigṛhītē dēvayajānē yājayēdya-ñkāmayēta nir-ṛtyāsyā yajña-ñgrāhayēyamityētadvai nir-ṛtigṛhīta-ndēvayajānagṃ ya-thsṛṣyaṭi satyā ṛkṣa-nnir-ṛtyajivāsyā yajña-ñgrāhayati vyāvṛttē dēvayajānē yājayē-dvyāvṛtkāmaṃ ya-mpātrē vā talpē vā mīmāgṃsēra-nprāchīnāmāhāvānīyā-tpravaṇagg syā-tpratīchīnā-ñgārhapatyādētadvai vyāvṛtta-ndēvayajānagṃ vi pāpmanā bhrātīvyēṇā- "vartatē nainā-mpātrē na talpē mīmāgṃ santē kāryē dēvayajānē yājayē-dbhūtikāma-ñkāyā vai puruṣō bhavātyēva □ 33 □

(yātavai - havīrdhānā-ñcha - paśūn - pāpmanā - 'ṣṭādāśa cha) (a. 6)

tēbhyā uttaravēdi-ssigṃhī rūpa-ñkṛtvōbhayā-nantaṛā-'pakramyātiṣṭha-ttē dēvā āmanyanta yataṛān. vā iyamūpāvarthsyati ta ida-mbhāviṣyantīti tāmupāmantrayanta sā-'brāvī-dvarāṃ vṛṇaj sarvā-nmayā kāmān vyāśñavatha pūrvā-ntu mā-'gnērāhūtiraśnavatā iti tasmāduttaravēdi-mpūrvāmagṇē- rvyāghārayanti vārēvṛtagg hyāsyajī śamyāyā pari mimītē [mimītē, mātraivā-'syajī] 34

mātraivā-'syajī sāthō yuktēṇajiva yuktamavā rundhē vīttāyānī mē-'sītyāha vīttā hyēnānāvā-tīktāyānī mē-'sītyāha tīktān. hyēnānāvāḍavātānmā nāthītamityāha nāthītān. hyēnānāvāḍavātānmā vyathītamityāha vyathītān. hyēnānāvā-dvīdē-ṛagni-rnabhō nāmā- [-rnabhō nāmā, agṇē āngiraṭi] 35

-'gnē āngiraṭi trirhāraṭi ya ēvaiṣu lōkēṣvāgnaya-stānēvāvā rundhē tūṣṇī-ñchāturthagṃ hāraṭyani-ruktamēvāvā rundhē sigṃhīrāsi mahīṣīrāṣītyāha sigṃhīrhyēṣā rūpa-ñkṛtvōbhayā-nantaṛā 'pakramyātiṣṭhaduru prāthasvōru tē yajñapātiḥ prathatāmityāha yajāmānamēva prajayā paśubhiḥ prathayati dhruvā- [dhruvā, aṣīti sagṃ hāntī] 36

-'sīti sagṃ hāntī dhṛtyai dēvēbhyā-śśundhasva dēvēbhyā-śśumbhaṣvetyavā chōkṣaṭi pra chā kirati śuddhyā indraghōṣastvā vasūbhiḥ purastā-tpātivityāha digbhya ēvainā-mprōkṣati dēvāgśchēdū-ttaravēdirupāvāvartīhaiva vi jāyāmāhā ityasūrā vajrāmudyatyā dēvānābhyāyanta tānīndraghōṣō vasūbhiḥ purastādapā- [purastādapā, ānuḍataṭa manōjavāḥ] 37

-nudataṁ manōjavāḥ piṭṛbhī rdakṣiṇataḥ prachētā ruḍraiḥ paśchā-dviśvakārmā-
”dityairūtaraṭō yadēvamūtaraṅvēdi-mprōkṣati diḡbhya ēva ta-dyajāmānō bhrātṛvyā-
npra ṇudataṁ indrō yaṭim-thsālāvṛkēbhyaḥ prāyāchCha-ttā-ndakṣiṇata uttaravēdyā
ādaṇ ya-tpṛōkṣāṇinā-muchChisyēṭa ta-ddakṣiṇata uttaravēdyai ni nāyē-dyadēva tatra
krūra-nta-ttēnā śamayati ya-ndviṣyā-tta-ndhyāyēchChuchai vaināmarpayati □ 38 □
(mimīṭē - nāmā - dhruvā - ‘pā - śuchā - trīṇi cha) (ā7)

sōttāravēdirābravī-thsarvā-nmayā kāmān vyāsñavathēti tē dēvā akāmayantāsūrā-
nbhrātṛvyānabhi bhāvēmēti tē-’juhavu-ssigṁhīrāsi sapatnasāhī svāhēti tē-’sūrā-
nbhrātṛvyā-nabhyābhava-ntē-’sūrā-nbhrātṛvyā-nabhibhūyākāmayanta prajāṁ
vīndēmaḥīti tē-’juhavu-ssigṁhīrāsi suprajāvani-ssvāhēti tē prajāmāvindantaṁ tē prajāṁ
vittvā- [prajāṁ vittvā, akāmayantaṁ paśūn.] 39

-’kāmayanta paśūn. vīndēmaḥīti tē-’juhavu-ssigṁhīrāsi rāyaspōṣavāni-ssvāhēti tē
paśūnāvindantaṁ tē paśūn. vittvā-’kāmayanta pratiṣṭhāṁ vīndēmaḥīti tē-’juhavu-
ssigṁhī-rāsyādityavāni-ssvāhēti ta imā-mpratiṣṭhāmāvindantaṁ ta imā-mpratiṣṭhāṁ
vittvā-’kāmayanta dēvatā āśiṣa upēyāmēti tē-’juhavu-ssigṁhīrāsyā vāha dēvā-
ndēvayātē [] 40

yajāmānāya svāhēti tē dēvatā āśiṣa upāya-npañcha kṛtvō vyāghārayati pañchākṣarā
pañktiḥ pañktō yajñō yajñamēvāvā rundhē ‘kṣṇayā vyāghārayati tasmādakṣṇayā
paśavō-’ngāni prahānti pratiṣṭhityai bhūtēbhyaṣtvēti sruchamudgṛhṇāti ya ēva dēvā
bhūtāstēṣā-nta-dbhāgadhēya-ntānēva tēnā prīṇāti pautūdravā-nparidhī-npari
dadhātyēṣām- [dadhātyēṣām, lōkānāṁ vidhṛtyā] 41

-~ṁlōkānāṁ vidhṛtyā agnēstrayō jyāyāgṁsō bhrātāra āsa-ntē dēvēbhyō havyaṁ
vāhantaḥ prāmīyantaṁ sō-’gnirābibhēdittham vāva sya ārtimā-’riṣyātīti sa nilāyataṁ sa
yāṁ vanaspatiṣvavāsattā-mpūtūdrau yāmōśadhīṣu tāgṁ sūgandhitējānē yā-mpaśuṣu
tā-mpētvāsyāntarā śṛngē ta-ndēvatāḥ praśāmaichCha-ntamanvāvinda-nta-mābruva-
[-mābruvann, upā na ā] 42

-nnupā na ā vartasva havya-annō vahēti sō-’bravī-dvarāṁ vṛṇai yadēva
gṛhītasyāhūtasya bahiḥparidhi skandā-ttanmē bhrātṛṇā-mbhāgadhēyā-masāditī tasmā-
dya-dgṛhītasyā-’hūtasya bahiḥparidhi skandāti tēṣā-nta-dbhāgadhēya-ntānēva tēnā
prīṇāti sō-’manyatā-’sthanvantō mē pūrvē bhrātāraḥ prāmēṣatā-’sthāni śātayā itī sa
yā- [sa yāni,] 43

-nyasthānyaśātayataṁ ta-tpūtūdrva-bhava-dyanmāgṁ samupāmṛta-nta-dgulgūlu
yadētān-thsābhāmṛān-thsa-mbharātyagnimēva ta-thsambharātyagnēḥ purīṣa-
maṣityāhā-’gnērhyēta-tpurīṣam ya-thsāmbhārā athō khalvāhurētē vāvaina-ntē
bhrātāraḥ pari śērē ya-tpautūdravāḥ paridhaya itī □ 44 □

(vittvā - dēvayāta - ēṣā - mābruvan - yāni - chatuśchatvārigṁśachcha) (a. 8)

baddhamavā syati varuṇapāśādēvaine muñchatī praṇēnēkti mēddhyē ēvaine karōti sāvitrīyarchā hūtvā hāvīrdhānē pra vārtayati savitṛprāsūta ēvaine pra vārtayati varuṇō vā ēṣa durvāgubhayatō baddhō yadakṣa-ssa yadu-thsarjē-dyajāmānasya grhā-nabhuythsarjē-thsuvāgdēva duryāgṃ ā vadētyāha grhā vai duryā-śśāntyai pa- [duryā-śśāntyai patnī, upānakti] 45

-tnyupānakti patnī hi sarvāsya mītra-mmītraṭtvāya yadvai patnī yajñasyā karōti mithuṇa-ntadathō patnīyā ēvaiṣa yajñasyā-nvāraḥbhōm-‘nāvachChittyai vartmānā vā anvityā yajñagṃ rakṣāgṃsi jighāgṃsanti vaiṣṇavībhyāmṛgbhyām vartmānō rjuhōti yajñō vai viṣṇūryajñādēva rakṣāgsyapā hanti yadāddhvāryu-rānagnā-vāhūti-ñjuhuyā-dandhō-‘ddhvāryu-ssyā-drakṣāgṃsi yajñagṃ hanyur- [yajñagṃ hanyuḥ, hirānya-mupāsya] 46

-hirānya-mupāsya juhōtyagnivatyēva juhōti nāndhō-‘ddhvāryurbhavāti na yajñagṃ rakṣāgṃsi ghnanti prāchī prētāmaddhvāra-nkalpayāntī ityāha suvaṅgamēvaine lōka-ṅgāmāyatrā ramēthām varṣmā-npṛthivyā ityāha varṣmā hyēta-tpṛthivyā ya-ddēvayajānagṃ śirō vā ēta-dyajñasya yaddhāvīrdhānā-ndivō vā viṣṇavūta vā pṛthivyā [pṛthivyāḥ, ityāśīrpādayarchā] 47

ityāśīrpādayarchā dakṣiṇasya havīrdhānāsya mēthī-nni hanti śīrṣata ēva yajñasya yajāmāna āśīṣō-‘vā rundhē daṇḍō vā auparastṛtīyāsya havīrdhānāsya vaṣatkārē-nākṣā-machChina-dyat-tṛtīyā-ñChadir-hāvīrdhānāyō-rudāhriyatē tṛtīyāsya havīrdhānasyāvāruddhyai śirō vā ēta-dyajñasya yaddhāvīrdhānagṃ viṣṇō rārātāmasi viṣṇōḥ pṛṣthamasītyāha tasmādētāvaddhā śirō viṣyūtaṃ viṣṇō-ssyūrasi viṣṇōrdhruvamāsītyāha vaiṣṇavagṃ hi dēvatāyā havīrdhānagṃ ya-mprāthama-ṅgranthi-ṅgrāthnīyādyā-tta-nna viśragṃ sayēdamēhēnāddhvāryuḥ pramīyēta tasmā-thsa viśrasyāḥ □ 48 □

(patnī -hanyu-rvā pṛthivyā-viṣyūtaṃ viṣṇōḥ-śadvigṃśatischa) (a. 9)

dēvasyā tvā savitūḥ prāsava ityabhrimā dāttē prasūtyā aśvinō rbāhubhyāmityāhāśvinau hi dēvānāmaddhvāryū āstā-mpūṣṇō hastābhyāmityāha yatyai vajrā iva vā ēṣa yadabhrirabhrīrasī nārīrasītyāha śāntyai kāṇḍē kāṇḍē vai kriyamāṇē yajñagṃ rakṣāgṃsi jighāgṃsanti parīlikhitagṃ rakṣaḥ parīlikhitā arātaya ityāha rakṣāsā-mapāhatyā [rakṣāsā-mapāhatyai, idamaḥagṃ] 49

idamaḥagṃ rakṣāsō grīvā apī kṛntāmi yō-‘smā-ndvēṣṭi ya-ñchā vāya-ndviṣma ityāha dvau vāva puruṣau ya-ñchāiva dvēṣṭi yaśchāina-ndvēṣṭi tayō-rēvā-‘nāntarāya-ṅgrīvāḥ kṛntati divē tvā-‘ntarīkṣāya tvā pṛthivyai tvētyāhaibhya ēvainām lōkēbhyaḥ prōkṣati parastā-darvāchī-mprōkṣāti tasmā- [tasmāt, parastā-] 50

-tparastā-darvāchī-mmanuṣyā ūrjāmupā jīvanti krūramīva vā ēta-tkārōti ya-tkhanātyapō-‘vā nayati śāntyai yavāmatīravā nayatyūrgvai yava ūrgūdubamṛā

tasmā-dārdrā ántarātaḥ prāṇā yavāmatī-ravā naya- [-ravā nayati, ūrgvai] 57

-tyūrgvai yavāḥ prāṇā úparavāḥ prāṇēṣvēvōrjá-ndadhāti baḥhiravā strṇāti
tasmāllōmaśā ántarātaḥ prāṇā ājyēṇa vyāghārayati tējō vā ājyā-mprāṇā úparavāḥ
prāṇēṣvēva tējō dadhāti hanū vā ētē yajñasya yadādhīṣavāṇē na sa-ntṛṇattya
sātṛmṇṇē hi hanū athō khalú dīrghasōmē saṭṛndyē dhṛtyai śirō vā ēta-dyajñasya
yaddhāvīrdhāná- [yaddhāvīrdhānām, prāṇā úparavā hanū] 58

-mprāṇā úparavā hanū adhiṣavāṇē jīhvā charma grāvāṇō dantā mukhāmāhavanīyō
nāsikō-ttaravēdi-ruḍaraḡm sadō yaḍā khalu vai jīhvayā dāthsvadhī khāḍatyatha
mukhā-ṅgachChati yaḍā mukhā-ṅgachChātyathōdarā-ṅgachChati tasmāddhāvīrdhānē
charmannadhī grāvābhirabhiṣutyā-”havanīyē hutvā praṭyañcháḥ parētya sadāsi
bhakṣayantī yō vai vīrājō yajñamukhē dōhaḡm vēdā duha ēvai nāmīyaḡm vai vīrā-ṭṭasyai
tvakcharmōdhō-’dhiṣavāṇē stanā uparavā grāvāṇō vaṭhsā ṛtvijō duhanti sōmaḡ payō
ya ēvaḡm vēdā duha ēvainām □ 59 □

(vapāmi-yavāmatīravā nayati-havīrdhāná-mēva-trayōvigṡsatischa) (a. 11)

(yaduḡbhau - dēvāsuraḡ mītha - stēṣāḡm - suvaḡgaḡm - ~ṡyadvā añśānaḡ - purōháviṣi
- tēbhyaḡ - sōttāravēdi - rbāddhan - dēvasyā-’bhriḡm vajraḡ - śirō vā - ēkāśā)

(yaduḡbhā - vityāha dēvānām - ~ṡyajñō dēvēbhyaō - na rathāya - yajāmānāya -
paraṡtāḍarvāchī - nnavā pañchāśat)

(yaduḡbhau, duha ēvainām)

□ hariḡ om □

□ kṛṣṇa yajurvedīya taittirīya saḡhitāyāḡm ṣaṡṡhakāṇḍē dvitīyaḡ praśna-ssamāptaḡ □